8. številka. V Trstu, v sredo 28. januvarja 1891. Tečaj XVI.

„EDINOST“
izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoludne.

„Edinost“ stane:
za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ „ 4.50 „
za četrt leta „ 1.50; „ „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravništvo ne ozira.

EDINOST

Oglasi in oznanila se računo po 8 nov vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega družtva za Primorsko.

„V edinost je moč“.

Vabilo na naročbo.

Ob nastopu novega leta obračamo se po stari časnikarski navadi do naših častitih naročnikov. Jedini naš namen je koristiti narodu našemu; a da nam je možno vestno vršiti to svojo nalogo, treba je, da nas tudi naročniki naši istotako vestno podpirajo. Prosimo torej, da nam dosedanji naročniki ostanejo zvesti in da nam pridobe novih, kjer le morejo. Izdatna podpora od strani slavnega občinstva nam bode v posebno izpodbujo v sveti borbi naši.

Cena listu je:

za vse leto	gld.	6.—
za polu leta	„	3.—
za četrt leta	„	1.60

Uredništvo in upravništvo.

Tožbe in želje naših okoličanov.

VI.

(Dalje.)

Prava nezmisel je tržaška kmetijska družba, ali kakor jo nazivljejo: „Società Agraria“. To ni težko dokazati. Kdo se bavi v obsežju mesta tržaškega s kmetijstvom? Odgovor je prav za prav odveč: le okolica. In katera narodnost prebiva po okolici? Slovenci so nje avtohtono prebivalstvo. Na katero narodnost bi se torej morala v prvi vrsti ozirati ta družba in kateri jezik bi jej moral biti, če že ne izključnim, vsaj jednakopravnim, ako hoče v resnici dosezati svoj pravi namen? Naravno: slovenski jezik. In kako je v resnici? Slovenski jezik je povsem izključen iz te družbe in potemtakem so Slovenci, ki se jedino pečajo s poljedeljstvom v obsežju mesta tržaškega, izključeni iz te družbe, kajti obravnave, zborovanja in posvetovanja vršé se v jeziku, neumljivem poljedelcem samim; istotako se vse objave družbe izdavajo v jeziku, kojega naši ljudje ne razumejo — vsaj v toliki meri ne, da bi mogle te objave koristiti poljedelcem, jih poučevati in jih vspodbujati do napredka: do racijonelnega poljedelstva in racijonelne vinoreje. Poljedelska družba, ki se s poljedelci samimi ne razume, je nonsens.

Vrhu tega so pa pri družbi večinoma taki ljudje, ki niso poljedelci in ki nimajo niti pojma o poljedelstvu. Kdor pa tega nima, tudi ne more imeti pojma o križih in težavah poljedelskega stanu, niti se mu ne sanja, kako bi se dalo odpomoči našemu kmečkemu stanu, ječečemu pod velikimi, njega dohodkom neprimernimi bremeni. In če tudi mor a kaj umé, pa nima srca do tega bornega, a vzlic temu za človeško družbo neizogibno potrebnega stanu. Kjer pa ni srca, kjer ni ljubezni, tam bi zastonj iskali prave volje in pravega veselja, ljudstvu koristiti. In taka je v resnici pri naši kmetijski družbi.

Ako gredo nje poverjeniki kam na „komisijo“ — recimo na Občino — sedejo lepo za mizo in ko so par ur skupaj sedeli — lačni in žejni seveda niso bili pri tem — vrnejo se zopet v mesto. Od te družbe nimajo okoličani naši faktično nikake koristi. In koliko dobrega bi lahko ta družba storila! Ne bi bila n. pr. nje sveta dolžnost, da povzdigne glas svoj uprav sedaj, v tem kritičnem času, ko je z odpravo proste luke za naše poljedelstvo in našo vinorejo nastalo usodepolno vprašanje: biti ali ne biti? Ali družba dremlje in molči, kakor da jo ves ta preobrat v našem javnem življenju čisto nič ne briga. Ni-li potemtakem opravičeno, ako trdimo, da tu ni razumljenja, ali pa ne prave volje — morda tudi obojnega ne. Da ni bilo našega političnega društva „Edinost“ svet bi niti ne vedel, da so tudi naši okoličani interesovani na okolnosti, kako da se zasuče osoda mestu tržaškemu. Tem britkejša čutstva se nas polastijo, ako motrimo gorostasno razliko mej delovanjem te družbe in delovanjem ljubljanske družbe. Kako plodonosno deluje poslednja, kako očetovski skrbi za svoje člane, kako poučuje in kako apatična in neokretna je prva! Okoličana se pušča v nevednosti, da revež sam ne ve, kako bi se dalo odpomoči križem in težavam, ki ga tiščé. Ni-li škoda denarja, kojega potrosi to društvo za razne „komisijone“ in družbine objave — objave, kojih nikdo resničnih poljedelcev ne čita, nikdo ne ume?! Ni-li škoda subvencij, koje izvestno dobiva naša družba od vlade.

Jasno je torej, da se mora družba ta do tal preosnovati, ako merodajni krogi v resnici žele, da ustreza svojemu pravemu smotru. Teženje družbe te ne sme imeti nikake politične primesi — pojemu „narodnosti“ ne bi smelo biti prostora v družbi tej. Ako zahtevamo jednakopravnost, nikakor ne izvira to iz narodnostne bojevitosti, ampak zahtevamo to jednakopravnost zgolj zato, ker interes družbe same tako veleva, t. j.: da si olehča izvrševanje velike svoje dolžnosti. Jezik nam v tem slučaju ni smoter za-se, ampak le sredstvo v dosego namena. Potemtakem mora nam vsakdo priznati, da smo dovelj skromni. Stališče naše ob tem vprašanju je pravično in opravičeno in na to stališče mora se postaviti tudi naša kmetijska družba, ako hoče biti to, kar je nje dolžnost: dobrotnica in zaščitnica našega kmetskega stanu, kateri pa biva — važno se nam zdi, da to še enkrat povdarimo — le po slovenski okolici.

O naši kmetijski družbi izrekli smo ne ravno laskavo sodbo; pri tem pa priznamo, da nikakor ne sodi podtikati vso krivdo pojedincem, ampak zlo tiči pri korenini, ker je družba ta neprimerno zasnovana in ker so ob nje osnovanju ni jemalo v poštev resničnih narodnostnih in jezikovnih odnošajev. Našim vladnim krogom ni smeti prezreti istine, da je italijanstvo v okolici le fikcija; ker pa naša kmetijska družba sloni na tej fikciji, je vse nje delovanje — vsaj drugače ne more biti — le fiktivno, dozdevno. Družba ta ne vspeva; če tu pa tam tudi pokaže kako pohlevno cvetko, ali sadu ne vidimo nikdar, ker nima snovij v sebi, ki bi mogle sad dozorevati.

Slavno vlado bi torej prosili, da tudi do te družbe obrne pozornost svojo.

(Dalje prih.)

Društveno življenje v Slovencih.

Slovenci ne bi hoteli zaostajati na nobenem polji, bodisi katerekoli vrste, za druzimi narodi; marveč so v vsakem oziru napredka željni, četudi se ne zibljemo v naročji židovskega ali kacega podobnega kapitalizma, — materijelno smo obsojeni pač na slabotno stališče! Ukljub temu nepovoljnemu gmotnemu položaju pa se gibljemo pri domačem ognjišči vedno krepko, neutrudno in pa požrtvovalno, posnemaje pri tem ali onem gibanji svoje slovanske pradede. Ubožni kakor smo na jedno stran, razpolagamo pa v drugem oziru z množico duševnega kapitala, nadarjenosti in rodoljubja, in to v toliki meri, da se nam ni bati pogina narodovega, kamo-li da bi nas kdo mogel v zadrego vtakniti, če je treba tu ali tam stopiti z imenom in srcem slovenskim na javni oder — pred ostali omikani svet! . . .

Pa — k predmetu! In ta je: Naše društveno življenje v zadnjem času. . .

Predpust je tu, čas zabave, razveseljevanja in morda tudi — razkošnosti; nu — vsak po svoje!

Društvenega življenja in gibanja je v Slovencih dovelj, le s tem razločkom, da se je pred 10—20 leti lepše razcvitalo, in sploh gojilo, nego se baš — denašnji dan. Pred vsem je odkritosrčno priznati, da to življenje zadnji čas v Slovencih peša, (O tržaških Slovencih to ne velja. Op. vred.) in sicer ne le v naši metropoli, nego povsod med nami, naj si je potem že mesto, trg ali selo. Število društev se je zadnja leta sicer pomnožilo, ali — resne

PODLISTEK.

On...

Povest grofa E. A. Saliasa.

IV.

(Dalje.)

Ves čas se ni nikdar obrnil nazaj baron Ohotskij in skoraj nikdar ni spustil očij na ljudi, kateri so bili krog njega. Ni za trenutek ni odvrnil pogleda od steze in daljave.

Več od polovice poti so že prešli, ko se je že začelo solnce nagibati. Pogrebni sprevod obrnil se je iz velike ceste na stransko, katera je vela v samostan. Lorenc je vzdahnil nekoliko svobodneje. Ako se je že vzdignila gosposka, poklicana iz mesta, tedaj pojde gotovo mimo, ker bode šla naravnost v grad. Srečati jih že ni bilo možno.

O mraku bil je sprevod že v samostanu. Mnihi s prijorom sešli so se in takoj začeli pogrebni obred. Rakev je bila spuščena v gomilo, pripravljeno že prej. Črez nekoliko trenutkov bila je že zasuta in jamo poravnalo se je z zemljo. Obred se je končal. Mnogobrojno društvo, ki je prišlo k pogrebu pokojnika, se je že vzdignilo, razšlo in zbiralo se, da bi odpotovalo.

Naravnost iz samostana odpravil se je baron v bližnje mesto, v okrožji katerega je bil grad. Ves naslednji dan hodil je krog oblastnij in uradnikov. Z nekaterimi je bil že znan, ker je včasih izvrševal naročila svojega strica.

Lorencev namen je bil, približati se glavnim oblastnijam v okrožji. Najvažneje bilo je, seznaniti se z namestnikom kraja, od katerega je bilo vse zavisno.

Oni uradnik, imenom Viktor Pavlovič Praksin, bil je mestni satrap. On ni bil ni star plemenitaš, ni velikaš; nasprotno, bil je človek priprostega roda in opravljal svoje visoko službovanje s svojimi lastnimi lastnostmi, a jednako tudi z nedostatki, t. j. s svojo zvitostjo, dvojezičnostjo in osobno urnostjo. Ni bil povsem na čistem in dostojnem glasu, no bil je mogočen pri dvoru, opiral se na svoje Nevske prijatelje in konečno so se ga bali vsi v okolici brezizjemno.

Lorenc je znal, da ako pridobi na svojo stran gospoda Praksina, vse ostalo ne bode strašno in da na druge ne more obračati nikake pozornosti.

Uradnik vzprijel je Ohotskega hladno in surovo. Na prve besede objasnenja barona glede na nelepo govorico, ki se je raznesla o smrti njegovega strica, odgovoril je Praksin, da bode jako lehko zasledovati stvar, a potem tudi odpraviti opravljanje. Nasprotno pa, ako se opraviči sumničenje glede na smrt grofa, tedaj ostane samo poiskati krivce. No tudi to ni zelo težko, po besedah gospoda Praksina. —

— Jaz imam, dejal je, — prav dobre, delavne in umne pomočnike. Oni so zmagali v bolj težkih in zvitih zadevah.

Lorenc je začel objasnjevati Praksinu, da more že zasledovanje pokriti njegovo ime s sramoto, ker ne dopusti ni misliti, dasi samo nekoliko dnij, da je zatožen . . . da se sumničí o uboju.

Ohotskij je dokazoval uradniku, da nema dovolj povoda, da bi začel zločinstvo, razun nekega neosnovanega sumničenja nekaterih plemenitašev.

Praksin odgovoril je hladno, da prašanje „o povodu“ se ne nanaša na gospoda barona.

Lorenc vrnil se je v gostilnico, kjer je ostal do temne noči. Nekoliko ur presedel je sam, premišljevaje svoje položenje na vse strani . . . Izhoda ni bilo. Črez nekoliko dnij bode morala odpraviti se oblastnija in sodnija kot presledovalna komisija v samostan, da odkoplje telo in začne razsledovanje o vzroku pokojnikove smrti.

Zvečer domislil se je Lorenc, da je napovedan oni dan veliki ples pri nekem mestnem plemiči, kateri je bil tudi pri pogrebu. Oni velikaš, dobrodušni in veseli človek, vèdel se je proti Lorencu presrčno in laskovo, ko je prišel v grad k stricu.

Lorenc je ukrenil, da ne sme pokazati na nikak način, da je zmešan in v skrbeh, ampak da mora nasprotno, ne gledé na žalovanje, vesti se v družbi kolikor možno veselo. Torej se je takoj odpravil in oglasil se na ples v število prvih gostov.

In tukaj se je kmalu obrnilo kolo njegove sreče.

Črez jeden dan po pogovoru s Praksinom stopil je Ohotskij znova v namestnikovo stanovanje radi novih pogovorov. No, ta pot vzprijel je gospod Praksin ba-

volje do delovanja v zmislu namena, navdušenosti in požrtvovalnosti je zmanjkalo, da mora človek mnogokrat ugibati, je-li to mogoče v sedanjem času?! So morda kakšni uzroki v tem društvenem „životarenji“ najti? Mogoče, ne vem pa ne; nekateri trdé, da so — kritični časi uzrok temu, drugi zopet valé krivdo na osebe, ki reprezentujejo tu in tam društveni odbor. Brezdvomno sta — bi dejal človek, — oba ta faktorja kriva temu neugodnemu stanju. A vendar bi bilo lahko boljše to stanje!*)

Predpust je tu, čas zabave in razveseljevanja! Edina dôba v letu, v kateri se človeku zameriti, in — v zlo šteti ne sme, če želi užiti nekoliko duševnega in telesnega razvedrenja! Pa pri vsem tem, da imamo obilico društev, je vendar razmera med v resnici delujočimi in onimi, ki le spé (in pa ime nosijo), neodpustljivo velika — neugodna! Zakaj to? Ker so časi tako kritični? Ne! Zato, ker so ljudje tako brezbrižni in samoljubni, da ne store svoje dolžnosti, ko vendar reprezentujejo to ali ono društvo! In je tudi tacih, ki svojega naloga ne umó, oziroma si pomagati ne vedo, ko je treba stvari se lotiti! Pač bi radi užívali sad, ne pa tudi delali. Taka društva naj bi — vsahnela! —

Niti v tem času niti med letom se ne čuje o prireditvi kake veselice po nekod! Imajo dotična društva kak program?! Nobenega! Pa imajo pravila! Pač, — na papirji mrtvem — mrtvo stvar!

Zakaj tedaj vsa društva enako živahno in vestno ne delujejo? Zaradi raznih „neugodnih razmer“? Kajše! Zaradi malomarnosti nekaterih oseb, ki jim je lastni interes bližji in pred vsem prvi, vse drugo pa le — postranska reč.

To pa ne ustreza národnim našim zahtevam, in naj si je potem prosti narod ali razumništvo, obsojati so take razmere, in naj imajo svoje gnezdo kjer koli hočejo.

Društveno življenje v Slovencih v zadnjem času po nekodi ni na svojem mestu, čeravno se ne manjka sposobnih mož, ki bi lahko delovali zanje. In to je stroge obsodbe vredno, — častno ne! Zbog tega naj vsaj pogumnejši rodoljubi skrbe za to, da dospé društveno naše življenje po nekodi na svoj primerni tir, da bode služilo — enkrat začeto, — tudi v prihodnje svojemu namenu in stvari, katero soditi nima pravice le domačin nego tudi tujec! Na delo tedaj, za društveno življenje!

Das Leben ist der Güter höchstes nicht,
Der Übel grösstes aber, ist die Schuld!

—n.—

*) Ako se izrujejo korenine licemerstvu, napotosti in egoizmu, ki poganjajo zadnji čas med inteligentnimi krogi po nekod v nas! Poprej pa ne bode konca tem in podobnim burkam. — Dop.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Dogodki na Češkem dozoreli so svoj prvi sad: **avstrijski državni zbor je razpuščen.** Vest te prehvapila in presenetila je ne le nas, ampak vse avstrijsko časopisje brez izjeme, kajti nijeden nedeljskih dunajskih listov ni niti slutil o tem dogodku, da-si je bil v istem trenutku, ko smo dobili liste te v roko, že dovršen čin. Vest ta nas je — kakor smo rekli — uprav presenetila in danes ne bi bilo lahko premotrivati vzroke, kateri so vlado prisilili, da je razpustila naš parlament v trenutku, ko je ravno imel zapričeti proračunsko obravnavo. Ako pomislimo, da je odobrenje proračuna za vlado samo najvažniša točka v delovanju parlamenta — kajti brez potrebnih novcev ne more delovati državna mašina — morali so biti pač jako tehtni vzroki, ki so vlado doveli do tega koraka. Dogodki, tikajoči se razpuščenja državnega zbora, vršili so se torej kaj tajno, ali menda vender se nismo motili, ako smo rekli, da so dogodki na Češkem dozoreli svoj sad. Prav smo torej imeli, ko smo tako pazno sledili tem dogodkom, dobro vedoči, da se tam gori na Češkem v kratkem določi bodoča usoda parlamentarnega našega življenja. Poleg dogodkov na Češkem je pa tudi silno naraščanje nemških nacijonalcev začelo vlado skrbeti. Z nenadnim razpuščenjem državnega zbora in hitrim razpisom novih volitev hotelo se je najbrže doseči, da se prepreči razvitek agitacije radikalnih strank in za takozvane konservativne stranke rešiti, kar se še rešiti da. To našo trditev potrjuje tudi utemeljenje, kakoršno je za ta korak napisala uradna „Wiener Zeitung“ v svojem neuradnem delu in koje v odlomkih tu priobčimo. „Wiener Zeitung“ našteva najprvo, kar je bivši parlament dobrega storil za obrambo in utrjenje države, v prospeh gospodarstva, na polju socijalne politike in za duševni razvoj prebivalstva. Uradni list priznava brezpogojno veliko požrtvovalnost bivšega našega državnega zastopa. Važen je naslednji odstavek: „Kratka doba do zvršenja sedanjega zasedanja in vršeče se premembe mej strankami in vsled teh nastala dvomljivost v odnošajih večine, kakor tudi oziri na naloge bližnje bodočnosti uverili so vlado, da je došel trenutek, ko je treba ponoviti državni zbor.“ — List ta pozivlje potem volilce, da se poslužijo ustavnih svojih pravic in vstvarijo državni zbor, koji bi čutil in deloval avstrijski in bi stavil čast monarhije nad svoje strankarske koristi. Državni zbor bódi zaščit proti ekstremnim teženjem. Že prestolna govora z leta 1879 in 1885 označila sta celo vrsto nalog postavodaje, katerih lep del je že ugodno rešen. Ali tudi v bodočnosti je še mnogo storiti za gospodarski in duševni razvoj prebivalstva. Najmarkantniši in po našem menenji najvažniši je naslednji odstavek: „Večina državnega zbora ugaja naj potrebam države in bodi sposobna krepko vršiti postavodajno delovanje; varuje naj ustavo države, in ustavno zajamčene pravice kraljestev in dežélâ in uvažuje in spoštuje naj **individuvalnost ljudstev** in versko prepričanje, ki je podlaga človeške nravnosti. Avstrije mnogovrstnost v naravi in v odnošajih in koristih narodov ne da misliti, da bi se mogla ustanoviti homogenna (jednovrstna) večina; zato pa bodi skrb vlade Njeg. Veličanstva, pri vseh odnošajih trdno roko dovajati politiko države do pravih ciljev“. — Česa pozitivnega in konkretnega se sicer ne da izvajati iz argumentovanja vradnega lista, ali dozdeva se nam — ne vemo, morda se motimo — da so merodajni krogi prišli do prepričanja, da ne gre eksperimentovati, kakor se je godilo na Češkem in kakor so hoteli začeti v Galiciji in da se je treba opirati na čutstvovanje in mišljenje ljudstev, ne pa na poslance, za kojimi živ krat več ne stoji: dozdeva se nam, da so zavladali narodni avtonomiji povoljniši nazori. Čas za to sicer še ni prišel, ali vsakako je naše prepričanje, da je grof Taaffe napravil le uslugo Slovanom, ko je napravil tabula rasa se starim kvasom, koji nam ni obetal nikakega kruha — vsaj okusnega ne.

Seveda komentujejo razni listi razpuščenje državnega zbora po svoje, se svojega strankarskega stališča. V to jih silijo že oziri na predstoječe volitve, da bodré in vspodbujajo svoje volilce. To bi se dalo sicer tudi nam očitati, ali vzlic temu ponavljamo še enkrat, da za nas ne more slabše priti, nego je bilo do sedaj, kajti nemško-liberalna stranka je toli oslabela, da ne bi se mogla trajno vzdržati na krmilu, ako bi tudi došla začasno do vlade. Treba je pomisliti, da so odnošaji povsem drugi, nego so bili po padcu Hohenwartovem. Častiti čitatelji naj nam dovole, da citujemo tozadevne izjave par dunajskih listov.

Oficijozna „Presse“ meni, da je češka sprava oprišče sedanjega položenja in ključ do bodočnosti naše. Mej Mladočeškim stališčem absolutnega zanikanja in stališčem spravoljubivosti gosp. dra. Plenerja, katero stališče pa dejanski in zadostno ne pospešuje sprave, treba je najti tretje stališče, kojega zastopniki bi — opustivši stara strankarska nasprotstva — vresničili spravno misel prêko njenega ozkega okvira. (To nam zopet potrjuje menenje naše glede bodočnosti. Op. vredn.)

„Fremdenblatt“ pravi, da k patrijotiškim elementom treba prištevati poleg sestavnih delov desnice tudi one nemške zastopnike, ki so se pokazali požrtvovalne za mir v deželi in državi.

„Vaterlandu“ se vidi volilni program vlade konservativen in meni, da se konservativci pridružijo temu programu, čeprav ni vse tako, kakor bi želeli.

V nedeljo izvršilo se je združenje 7 članov zveze dra. Skarde z Mladočehi. Mladočehi so sklenili po vseh okrajih postaviti svoje lastne kandidate. — „Narodni Listy“ menijo, da bode tudi deželni zbor češki razpuščen.

Poleg načrta avtonomije Tridenta bila je tudi preosnova šolske postave vzrok, da so tako hitro zaključili deželni zbor tirolski. Konservativci zahtevajo mnogo prememb; najvažniša pa bi bila prememba §. 12, tikajočega se krajnega šolskega sveta. Odsek je namreč vsprejel naslednji dodatek; „Izvršujočemu to pravico (nadzorovanje) je zastopniku cerkve dovoljeno se vsakočasno prepričati o stanju nravsko-verske vzgoje in takoj javiti krajnemu šolskemu svetu o opaženih pomanjkljivostih, ako jih ne more sam odstraniti“. Istotako so prenaredili §. 32 o okrajnem šolskem svetu. Deželni šolski svet naj bi bil sestavljen iz deželnega načelnika, 4 zastopnikov cerkve, 6 po deželnemu odboru voljenih članov, administrativnega referenta, 3 deželnih nadzornikov in 4 učiteljev. §. 49 so tako prenaredili, da bi imel predsednik pravico vničiti sklepe deželnega šolskega sveta, ako nasprotujejo postavam, ali pa, ako to zahtevajo z ozirom na nravno-versko vzgojo navzoči zastopniki cerkve. „N. Fr. Pr.“ pravi, da vlada takih prememb nikakor ni mogla predložiti cesarju v potrjenje, kajti nadzorstvo cerkve bi tekmovalo z nadzorstvom države in so te premembe nasprotne šolskim postavam z leta 1868. in 1869. Zato je vlada razpustila deželni zbor, da se izogne nevspešnim in burnim debatam.

Njeg. Veličanstvo podelilo je knezu in nadškofu dunajskemu, dru. Ant. Gruschi veliki red Leopoldovega reda in imenovalo cerkvenega kneza ob jednem za prelata tega reda.

V nedeljo imelo je dunajsko nemško društvo svojo Wanderversammlung v Solnogradu. Vladni zastopnik je razpustil ta shod, ker so bili govori hujskajočega in protipostavnega značaja.

Vnanje države.

Glasilo ogerske vlade „Nemzet“ rekel je nedavno, da je le od Rusije odvisno mirno razvijanje na balkanskem poluotoku. „Novoje Vremja“ izjavlja na to, da je ogrski list najbrže mislil na delitev oblasti, pri kateri delitvi pa naj bi Avstrija dobila veliki del. V tako delitev ne privoli Rusija nikdar. Rusije cilj je samostalnost kršćanskega vshoda. Ako bi celo hoteli bodočnost Bosne in Hercegovine na strani pustiti, je vender prijateljstvo le tedaj mogoče, ako se Avstrija zadovoli s tem, kar je pridobila in se ne meša v vprašanja drugih kršćanskih narodov na balkanskem poluotoku. Za tak modus vivendi storila bi Rusija, kar je mogoče. — „Graždanin“ meni, da je pohod nadvojvode Ferdinenda znamenita garancija za mir. Vozal orijentalnega vprašanja se da presekati le po neposrednem sporazumljenju mej Petrogradom in Dunajem. Vzajemno spoštovanje in zaupanje razpršila bi vse nevarvarnosti. Le vmeševanje kake tretje velevlasti prouzročilo bi nevarnost.

Bruseljskemu dvoru prihajajo od vseh strani izrazi sožalja na smrti prestolonaslednika.

DOPISI.

Iz Doline, dne 19. januvarja 1891. (Izv. dop.) Narava počiva. V belo-mrzli plašč je zemlja zavita in mi poljedelci smo prisiljeni počivati. Ali mi dobro vemo, da tudi noči ne bi zadostovale pri današnjih razmerah, da z delom zadostimo vsem našim stroškom in dolžnostim. Toda tolažiti se moramo, da i naši predniki niso vsega storili, kar bi bilo v njih korist. Vzlic temu je pa naša dolžnost gledati na to, da vsak trenotek porabimo v svojo korist. Tako delamo tudi mi. Shajali smo se v minulih zimskih večerih in pogovarjali smo se, kaj bi bilo storiti za blagostanje naše v bodočnosti? Prva skrb nam je bila pot v našo vas. Pot ta je tako slaba, da mora tujec z voza stopiti ter peš po hudem klancu v „dolino“ korakati. Ali po odločnosti našega g. župana pričela se je nova pot zidati, in zdaj ko to pišemo, dovršenega je že čez polovico prepotrebnega dela. Naš župan se ni vstrašil ni stroškov, ni skrbi, kakoršno zahteva težavno to delo. Priboril nam je to, kar se je že toliko let želelo.

Kakor ne gleda dober gospodar samo na hišni red, nego tudi za zunanje stvari, tako skrbi naš načelnik tudi za druge srenje, spadajoče v njegovo županijo. Kdo se ne spominja slabe ceste proti Socerbu (S. Servolo), ki je bila več potoku, kot drugemu podobna. Po njegovemu pritisku,

---

rona Ohotskega že popolnoma drugače. Razgovor prišel je konečno na ta predmet in vršil se zelo kratko. Vršil se je pa čudno, pol z besedami, pol z migljaji. Mimika igrala je veliko ulogo. Gospod Praksin je trdil, da vsa stvar v vsakem slučaji ni nujna.

„Ako ni nujna,“ pomislil je sam pri sebi Lorenc, „tedaj se jo bode odkladalo, odložilo za dalj časa, a potem za vedno!“

V.

Metamorfoza, katera je nastala z gospodom namestnikom, bila je v zavisnosti prav proste stvari.

Baron prišel je dan prej s prekrasno mlado deklico skupaj, katera je naredila pri prihodu na ples silni vtis na-nj. Ko je uznal, kdo je ona krasotica, tedaj je želel, da bi jej bil nemudoma predstavljen a potem ni šel ves večer nič od nje, dasi ni plesal z njo, no besedoval je mnogo. O polnoči sta že govorila mlada človeka, na katerej zabavi, v katerej hiši se moreta videti zopet.

Krasivica bila je jedina hči gospoda namestnika, katero je obožaval, in ne glede na premoženje gotovo gojil jedino željo — videti svojo Heleno ugodno, a tudi na bliščeč način omoženo.

Oni večer na plesu preveril je Ohotskij umno in čilo koketko-deklico, da je vse v njenih rokah. Ako spasi njega, tedaj spasi tudi „svoje bodoče ime“ neomadeževano in premoženje neodvzeto.

Zjutraj govorila je Helena Praksinova s svojim očetom in čudila se je onemu opravljanju, katero se širi o prelepem in in odločnem mladenči.

No potem je prašal Praksin, kateri se je do sedaj prekanjeno smejal, svojo hčer resno in odkritosrčno:

— Se nadeješ morda postati baronica Ohotska, to je, bolje rečeno, grofica Zarecka, ker zraven premoženja mora gospod Lorenc nasledovati priimek in nazivek strica. Se nadeješ?

— Skoraj, odgovorila je hči. — Nadejem se, da se je zaljubil neizmerno v mene ta večer; no jaz mislim, da je samo to za njega verno in jedino sredstvo spasenja. A ljubav pride poslej. On se mi je prikupil.

— Ako nas pa prevari?

— Ne, očka. A vender, ako nas prevari, dejala je Helena smeje se, — ostane vedno v vašej oblasti kak nov podatek, bolj resen, — in začne se stvar o smrti grofa. (Dalje prih.)

postala je saj toliko sposobna, da se jo more pot imenovati. Sploh ni je srenje, da ne bi za isto kaj dobrega vkrenil. Zato pa mu moramo izreči čast in zaupanje! Ali včasih mesto zahvale, pride le najhujše — in to je nezadovoljnost; ali pomisliti nam je, da še dvema gospodarjema je težko služiti; toliko manj pa ugoditi velikemu številu občinarjev.

Konečno pa povdarjamo še to: Delajmo združno v občo korist in bodimo naklonjeni našim voditeljem! Vspehe bomo gotovo vsi jednakomerno razdelili. Gospodu županu pa in srenjskemu oskrbniku gosp. Jerjanu želimo, da bi tudi v bodoče delala s tako trdno voljo, da bi mogli v kratkem vsklikniti: V Dolino pelje ravna pot!

Več občinarjev.

Iz Brkinov, 14. januvarja. (Izv. dop.) Sicer težko primem pero v roke, a navdaja me vendar pri tem plemenita misel in majhno upanje, da bi vendar moj spis utegnil kaj kraju koristiti. Če bi se le količkaj tega zgodilo, menim, da sem v v tem mrzlem, snežnem vremenu, storil vendar dobro delo: nevedne podučiti.

Že nekaj let sem ni bilo v naših Brkinih tako slabih letin, kakor sta bili baš lanjska in letošnja. Ljudstvo vpije, kaj bode z nami, kako se bodemo čez zimo preživeli. — Žitu, koruzi in krompirju — glavnemu pridelku v naših krajih — škodila je lanjsko leto prevelika moča, a letos pa silna suša. Repe in zelja pa nismo niti za zajce, kojih je pri nas še precej, letos pridelali. Lanjsko leto je peronospora nam tako trto pokvarila, da nismo imeli samo lani vremščine, ampak tudi še letos moramo sode sušiti, da nam ne splesnijo.

Ljudstvo je pri nas povsod zadolženo. Davkarija tirja, žuga, prodaja in vsako leto pride toliko kmetov na boben.

Smelo pa trdim, da v prvi vrsti si je pa največ sam Brkin svoje revščine kriv. — Mnogo so se Divačanje trudili, da so zadobili vsakomesečni semenj. Za divaško občino in županijo je to veliko koristi, a kaj mislite za naše Brkine? Pri nas je to prišlo že tako v navado, da mora vsak Brkin v vsak semenj. Po kaj neki tava dve, tri in še več ur v somenj, menda, da še sam ne vé. Največ za to, ker je somenj. Sè seboj vleče včasih še ženo in otroke, ne glede morda na to, da ima pri svoji kmetiji toliko nujnih poljskih opravil in silnega dela. Pa kaj mu zadostuje samo divaški somenj? Nikakor ne, tudi v Sežanskega mora. — Od nas gredo ljudje vsaki mesec gotovo od vsake hiše po eden dva in še več v Trst. Pri tej priliki pa ne pride nobenemu na misel, da bi kupil tamkaj si par poplatov in druzih potrebnih reči. Tega nikakor ne, ampak posebej mora v somenj klatiti.

In kaj se godi v semnju? Pije in je, kakor bi nikdar božjega daru ne videl. Nij pa zadosti to samo na somnju. Po potu, domov gredoč, mora biti še vsaka veja njegova, tako, da revež morda sè svojo polovico in otrokom pozno v noč domov prikolovrati. Kaj je pa morda kupil? Po kaj je neki šel? Po nič, ali pa po grablje, mesto bi jih sam doma po zimi napravil. Le srečaj jih se domov vračajoče in videl bodeš, kako bržanka na njih duh in telo deluje. (Konec prih.)

Različne vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ ima v nedeljo, dne 1. februvarja t. l. ob 10. uri p. p. svojo sejo v prostorih „Del. podp. društva“. Na dnevnem redu je posvetovanje o d r ž a v n o z b o r s k i h v o l i t v a h. Vabljeni so odborniki, njih namestniki in zaupni možje, da se gotovo udeleže te seje.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, nabralo se je pri veselici društva „Adrija“ v Barkovljah v soboto 24. t. m. 7 gld. 52½ nvč.

Slavjanska čitalnica v Trstu priredi v soboto svoj veliki ples.

Ples „Tržaškega Sokola“. V lepi redutni dvorani gledališča „Rosetti“ zbralo se je v nedeljo na večer na vabilo našega „Sokola“ prilično lepo število izbranega občinstva; osobito je bil krasni spol bogato zastopan. Plesalke so bile vseskozi v krasnih toaletah. Bil je to jeden najlepših naših plesov te predpustne sezone. Posebno nam je ugajalo, videčim tako mnogobrojno članov v društveni obleki, kakor morda še nikdar ne. Ko je poročevalec naš proti 3. uri popolunoči odhajal iz dvorane, plesalo se je še z isto živahnostjo kakor pri začetku. Veselica je bila v vsakem obsiru primerno urejena in gre marljivim rediteljem vsa hvala. — Zamolčati pa ne smemo, da smo ta večer — da govorimo se znanim profesorjem — videli mnogo odličnjakov, kojih ni bilo tu. „Tržaški Sokol“ gotovo tega ne zasluži, kajti morda v nijednem tržaškem društvu se ne goji bratska vzajemnost do druzih narodnih društev tako skrbno, kakor uprav pri „Sokolu“, in morda nijedno društvo ni v prošlem letu toliko žrtvovalo za moralni ugled tržaškega Slovenstva na zunaj, nego naše telovadno društvo. Zato pa bi želeli vedeti, je-li ta tiha demonstracija veljala društvu samemu, ali odboru, ali pa morda načelništvu. Mi obžalujemo prav odkritosrčno ta dogodek, ker bi utegnil nepovoljno vplivati na naše mejsebojno društveno življenje, kajti še istega večera je mnogo „Sokolov“ — izvajajoč naravne posledice iz tega pojava — izraževalo separatistiške tedencije, ki naj bi se uveljavile v društvu. Mi smo sicer in ostanemo absolutni nasprotniki vsacega separatizma, ali dolžnost je naša, da konstatujemo to, kar je. Toliko iz ljubezni do narodne stvari, sicer pa brez zamere!

Maskarada „Tržaškega Sokola“. Predpust se bliža svojemu koncu: še malo dni in nastopi nam doba — pokore, resna postna doba. „Trž. Sokolu“ je naloga, da vredno zaključi vrsto naših veselic. Odbor „Tržaškega Sokola“ si je v svesti te svoje naloge in hoče vse storiti, da jo povoljno izvrši. Nadejamo se torej, da se naši narodni krogi pustni torek vzajemno poslové od vladarja veselic — šegavega predpusta. Opozarjamo pa, da je na „maskarado“ priti v k o s t u m u, a l i v d r u š t v e n i, a l i p a v s a l o n s k i o p r a v i, kajti kontrola bode stroga.

Člani dramatičnega odseka vabljeni so, da se snidejo dne 2. februvarja t. l. ob 3. uri popoludne v prostorih „Delalskega podpornega društva“. Vabljeni so tudi vsi oni, koji bi hoteli pristopiti temu odseku.

Veselica društva „Adrije“ v Barkovljah privabila je v soboto toliko občinstva, da so bili prostori povsem polni. Mej pevskimi točkami ugajal je najbolj mešani zbor „Sarafan rudeči“, katerega je proizvajalo 54 osob razne starosti, od malega dečka in male deklice do pevskega veterana. Zbor se morali ponavljati. Tudi prijetni dvospev „Dalmatinski šajkaš“ je vzbudil živahno odobravanje občinstva. Komični prizor „Štruklji“ zabaval je izborno vse občinstvo in nam je pohvaliti gospoda predstavljalca. Isto ugodno sodbo moramo izreči o burki „Ponesrečena glavna skušnja“. Po „besedi“ pričel je ples, ki je trajal do belega jutra. Tudi ta veselica nam je dokazala, da v društvu „Adrija“ veje pravi duh in da je njega vodstvo v trudoljubovih in previdnih rokah. Društvo to res zasluži, da je rodoljubi naši podpirajo.

Veselica pevskega in bralnega društva na Opčinah obeča biti sijajna. Pri tej veselici nastopi prvikrat polnoštevilna domača godba pod vodstvom gospoda kapelnika. Pevski zbor, kateremu so zopet pristopili nekateri izstopivši stari pevci, se vrlo uri in uverjeni smo, da bodo tudi oni popolnoma kos svoji ulogi. Da vstreže mnogoštevilnim članom in častitem gostom iz Trsta in okolice prepustil je velikodušno gospod Ivan Gorjup krasne prostore v svoji hiši. Ker bode tedaj veselica blizo gostilne Malalanove, koja je blizo Gorupove hiše, pripravljeno bode vse za odmor v prvo imenovani hiši. Pivo vino in mrzle jedi dobivale se bodo tudi pri veselici.

Društvo „Velesila“ v Skednji priredi v nedeljo svojo veselico s programom, že objavljenim. Začetek ob 5½ uri zvečer.

Plesni venček prirede sodrugi slovenskega oddelka „Delavske zveze“ v nedeljo dne 1. februvarja v hôtelu „Evropa“. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustopnina: Pred kupljene ustopnice 40 kr.; pri blagajni 50 kr. Dame proste. Mej odmorom deklamirale se bodo slovanske pesmice.

Vabilo k veselici, katero priredi „S e ž a n s k a č i t a l n i c a“ na Svečnico dne 2. februvarja 1891. leta v prostorih hotela „T r e h k r o n“. Spored: 1. „Sokolska“, možki zbor, vglasbil A. Förster. 2. „Sirota“, možki četverospev z alt-solo, vgl. A. Hajdrih. 3. „Sarafan“, ruska narodna pesen, uredil za moški zbor A. Foerster. 4. „Opomin k petju“, mešan zbor vglasbil P. Hug. Sattner. 5. „Ribničan“, šaljiv solo-prizor. 6. „Eno uro doktor“, burka v enem dejanju, posl. J. Alešovec. 7. Ples. — Mej posameznimi točkami in pri plesu svira godba c. kr. 87. pešpolka. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 gld., za družino iz dveh oseb gl. 1·50. za družino iz treh ali več oseb 2 gl.

Veselični odbor.

Volitve v državni zbor se vrše po slovenskih deželah nastopno:

Za mesto Trst in okolico: Prvi volilni razred voli dne 27. februvarja t. l.; drugi volilni razred 2. marca t. l.; tretji volilni razred 5. marca t. l. vsak razred enega poslanca. Kupčijska in obrtniška zbornica voli dne 8. marca t. l. jednega poslanca.

Z a m e j n o g r o f i j o I s t r o.

I. Volilni razred kmečkih občin. Volilni možje sodnijskih okrajev: Poreč, Matavun, Buje (volilni kraj Poreč); Koper, Piran, Buzet (volilni kraj Koper); Vodnjan, Pulj, Rovinj (volilni kraj Vodnjan), volijo v omenjenih volilnih krajih dne 4. marca t. l. enega poslanca. Volilni možje sodnijskih okrajev: Pazin, Labin (volilni kraj Pazin); Voloska, Podgrad (volilni kraj Voloska); Krk, Čres (volilni kraj Krk); Lošin (volilni kraj Lošin mali), volijo v omenjenih volilnih krajih dne 4. marca enega poslanca.

Volitve volilnih mož v kmečkih občinah se imajo vršiti o pravem času v občinah samih.

II. Volilni razred mest. V ta volilni razred uvrščeni kraji, in sicer: Poreč Koper, Piran, Rovinj, Buzet, Isola, Milje, Cittanuova, Umag, Matavun, Buje, Vižinada, Pazin, Labin, Plomin, Vodnjan, Pulj, Lošin mali, Lošin veliki, Čres, Krk, Voloska, Kastav, Lovran, Moščenice, volijo dne 6. marca t. l. enega poslanca, in pri tem je vsak omenjeni kraj volilni kraj.

III. Volilni razred kupčijske in obrtniške zbornice. Kupčijska in obrtniška zbornica v Rovinju, ki voli s kraji, omenjenimi pod II. enega poslanca, voli v svojem sedežu dne 8. marca t. l.

IV. Volilni razred velikega posestva. Za volitev opravičeni izmed velikega posestva volijo dne 9. marca t. l. v Poreču enega poslanca.

Za pokneženo grofijo goriško in gradiščansko. Volilna razreda kmečkih občin volita dne 4. marca po enega poslanca. Volilni razred mest in trgov voli dne 6. marca enega poslanca. Kupčijska in obrtniška zbornica voli dne 8. marca enega poslanca. Veliko posestvo voli dne 9. marca enega poslanca.

V vojvodini Kranjski vrše se volitve v kmečkih občinah dne 3. marca, v trgih in mestih dne 5. marca, trgovski in obrtniški zbornici ljubljanski dne 6. marca, v veleposestvu dne 7. marca.

Na Štajarskem se vrše volitve od 5. do 12. marca. Na Koroškem od 5. do 10. marca. V Dalmaciji od 16. do 21. marca.

Novo politično društvo. V Ljubljani se je osnovalo novo politično društvo pod imenom „Slovensko društvo“. Dne 2. februvarja vrši se ustanovni shod v dvorani ljubljanske čitalnice. Novo društvo hoče so ustavljati pogubnim nakanom nam sovražnih elementov, pospeševati in boljšati trgovinske in obrtne interese ter delovati za povzdigo kmetskega stanu. Nikakor pa noče delati konkurence v lastnem taboru in priznava opravičenost vsake druge združitve, ako po druzih potih doseza iste smotre. Narodne discipline noče rušiti, ampak bode v vseh važnejših zadevah prepuščalo prvo besedo narodnim zastopnikom.

Komisar, ki se hitro priuči slovenščine. Piše se nam iz Škorklje: V sredo dojde v hišo št. 132 komisar za ljudsko steviljenje. Pozdravi seveda italijanski, gospodar pa mu odzdravi slovenski. Komisar opomni, da ne razume slovenski, na kar mu hišni gospodar odvrne: Zadosti slabo! Komisar: Če ne govorite italijanski, pa ne bodem popisal. Na to pozove najemnico v isti hiši. S to se zopet razvije dvogovor. On: Govorite italijanski? Ona: Ne. On: Česte biti Slovenci, pa niti ne veste, kako se pravi m . . . . po slovenski. Ona: Pa povejte vi, če znate bolje! Jaz pa italijanski ne znam! Nato je mož, kar naenkrat govoril s l o v e n s k i. — V hiši št. 133 pozdravi zopet laški, gospodar pa se odreže slovenski. Komisar: Sedaj morate govoriti italijanski! Gospodar: Kakó, ko ne znam?! Na to pobere svoje karte ter jo popiha rekši, da gospodar iz njega norce brije. Gospodar ga kliče nazaj, češ, da hoče poklicati tolmača. Poklicani tolmač teče za komisarjem, poslednji pa vsklikne: Niente, niente — ter hiti naprej. In ni ga bilo več do sobote. V soboto je zopet prišel ter zopet pozdravil italijanski, gospodar pa odvrnil slovenski. Delal se je pa takó, kokor da ni bil še nikdar v tej hiši. Ker se je gospodar odkril, reče mu italijanski Le pokrite se! In glejte čudo: Kar naenkrat poda gospodarju roko ter začne lepo slovenski govoriti ter popisovati. Mož se je torej od s r e d e d o s o b o t e naučil slovenski. — Nek drugi komisar dojde v hišo št. 290 ter popiše stanovnike. V isto hišo pokliče nekega stanovalca hiše št. 289. Komisar ga ogovori italijanski, stranka pa odgovori, da ne razume in pritavi: Če ne umete slovenski, vam ne morem nič povedati. Komisar: Vsaj bodo drugi za vas govorili! Stranka: Nočem, da bi drugi zame govorili! Komisar: Če ne govorite italijanski, plačali boste globo 15 gld. Z drugim stanovalcem razvije se isti prepir. Nato se razvname komisar: Kruha nimate, globe pa boste plačevali. — Pobere in odide. Do katerega dne se ta priuči slovenščini, sedaj še ne vemo.

Nov list začel je v Trstu izhajati pod imenom „Il Movimento di Trieste“. List se ne bode bavil s politiko, ampak le z gospodarskimi zadevami.

Uredništvo „Slovenskega Sveta“ nas prosi, da prijavimo, da se je v nekoliko odtisih 2. številke urinila neljuba tiskarska pomota. Naslov IV. članku se glasi „Nemci v Rusiji,“ ne pa „Židi v Rusiji“.

Obsojena babica. Postreščeka soproga Ana Sumrada porodila je že 13 otrok, a pri vsakem mnogo trpela. V jeseni čutila se je zopet mater. Da se izogne trpljenju, obrnila se je do babice Lucije Štolfa, da jo reši teh muk. Štolfa se je dala res pregovoriti ter je dovolila svojo „pomoč“ ubogi ženi. Vsled te pomoči je pa Sumrada tako močno obolela, da so jo prenesli v bolnico, kjer je dne 5. decembra umrla. Zdravnik dr. Mazorana prijavil je stvar sodišču, koje je zaukazalo brezvestno babico zapreti. Včeraj je bila obravnava in so brezvestno, že 68 let staro babico obsodili na 8 mesecev težke ječe.

Redek slučaj. Na Javorju na Gorenjskem umrla sta nedavno dvojčka Sebastijan in Neža Kos v 79. letu svoje dobe.

Krst najmlajšega sina nemškega cesarja vršil se je dne 26. januvarja. Pri tej slovesnosti zastopal je nadvojvoda Evgen avstrijski dvor.

Slovenska šola pri sv. Jakobu bila je v tem šolskem letu preobilo obdarovana. „Narodna šola“ je poslala po naročilu sl. vodstva v Ljubljani vsakovrstnih učnih pripomočkov in sicer: dve razpeli, dve cesarjevi podobi v zlatem okvirju; Matej-Genettove table o novi meri na platnu, 5 zemljevidov: Avstrijo, Evropo, Goriško, Kranjsko in obe poluti 20 Janskega prirododopisnih slik in mnogo druzega. Neimenovani rodoljub je zadnje dni t. m. daroval za tretji. razred prelepo sliko sv. bratov v lepem okvirji. Če vštejemo 165 dečkov in deklic, obdarovanih od naše ženske podružnice, potem moramo s prisrčno zahvalo in ponosom se spominjati „Družbe sv. Cirile in Metoda.

Darila „Del. podp. društvu“ ob velikem plesu 17. januvarja 1891.: C. kr. namestnik vitez Rinaldini 20 gld., Trgovinska zbornica 15 gl., eksc. dr. Defacis 10 gl., Pichler Karol, Gentilomo Oskar, Pollay Oskar in Klemenc Jak. vsaki po 5 gld., Pokorny Karol, in Nabergoj Ivan vsaki po 3 gl.; Werk Fran, Ravasini, Truden Ant. Truden Mihael, Defacis Karol, Lavrič, S. J., Slajko Ant., Neimenovan, Valenčič Iv., Sedlar I. in Pogorelec Anton vsaki po 2 gld.; Jeršek Franjo gold. 1.50; Doljak Ferd., Mandić Mate, N. N., A. C., Gregorič, Turk Josip, Perhauc Jak., Vrtovec Andrej, Zuban, Hafner Ivan, Žiberna, V. Kovačič in Ivanetič Fran vsaki po 1 gl.; Matija Šorli 2 gl.; Kosovel Val. 50 nč., Spalik 40 kr. Economo 10 gld.

Dunajska borsa

28. januvarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih — —	gld 90.10
„ v srebru — — —	„ 91.10
Zlata renta — — — — — — — —	„ 108.45
5% avstrijska renta — — — — —	„ 102.80
Delnice narodne banke — — — —	„ 995.—
Kreditne delnice — — — — — —	„ 306 75
London 10 lir sterlin — — — — —	„ 114.35
Francoski napoleondori — — — —	„ 9.04½
C. kr. cekini — — — — — — —	„ 5.40
Nemške marke — — — — — — —	„ 56 20

Poslano.*)

Prečastitemu gospodu

Vjekoslavu Spinčiću

deželnemu odborniku

in

njegovim vrlim tovarišem, dež. poslancem

v Istri.

Vaše in Vaših vrlih tovarišev neustrašeno postopanje v deželnem zboru istrskem dalo je povod katol. polit. društvu „Slovenski jez v Brdih“, da je v rednem občnem zboru v Biljani dne 28. decembra 1890. z veliko navdušenostjo sklenil: Vam in tovarišem izraziti svoje občudovanje in iskreno zahvalo.

Naznanujoč Vam ta sklep, kliče Vam podpisani odbor:

„Bog obrani in oživljaj naše predhoritelje v Istri, da se „tužna“ spremeni v „veselo“, ter jim podeli plačilo za trud in trpljenje!“

Biljana, 15. januvarja 1891.

Ant. pl. Reja, tajnik. **Ant. Žnidarčić,** predsednik.

Slovanski Svet

izhaja 10. in 25. dne vsakega meseca na 16 velikih straneh, prinaša v vsaki številki nekaj snovij iz drugih slovanskih jezikov v cirilici, razpravlja sedaj zgodovino rimskega obreda: post, celibat, kolendar in bo razpravljal takoj potem zgodovino cirilometodijske cerkve med Jugoslovani, osebno med Slovenci.

Stoji četrt leta 1 gld., za učitelje in dijake pa 90 kr. — Naročnina se pošilja izdajatelju v Trst.

Fran Podgornik.

Vabilo

k glavni skupščini „posojilnice in hranilnice v Kopru, uknjižene zadruge z neomejenim poroštvom“, koja se bode obdržala v Kopru dne 15. februvarja t. l. ob 10. uri predpoludne s sledečim dnevnim redom:

1. Sporočilo tajnikovo o delovanju zadruge v letu 1890.
2. Sporočilo nadzorstva o računih zadruge leta 1890.
3. Volitev odbora.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slobodni predlogi.

Odbor posojilnice in hranilnice

v Kopru 26. januvarja 1891.

Opomba. Če bi se 15. februvarja ne zbralo po §. 31. zadružnih pravil določeno število zadružnikov, obdržala se bode občna skupščina v smislu istega §. dne 22. februvarja t. l. sè istim dnevnim redom.

Razpis

učiteljskih služeb

V Koperskem šolskem okraji ste stalno popolniti službi učitelja III. vrste **v Dolini** in podučiteljice **v Šmarji.**

Popolni razpis teh služeb objavil se je v uradnem listu „Osservatore Triestino“.

C. kr. okr. šolski svet v Kopru,
dne 5. januvarja 1891.

PREDSEDNIK.

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na **zavarovanje proti požaru** — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in reserva dne 31. decembra 1888.	f.	38,369 849.10
Premije za poterjati v naslednjih letih	f.	23,202 774.10
Glavnica za zavorovanje živenja do 31. decembra 1888	f.	110,813.920.80
Plačana povračila:		
a) v letu 1888	f.	9,877.592 55
b) od začetka društva do 31. decembra 1888	f.	217.257.394.75

Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodvanj, tarife in pogoje za zavorovanja in sploh vsa natanjčneja pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione v lastne hiši. 1—12

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na živenje v vsih kombinacijah

Glavnica in reserva društva dne 31. decembra 1883

Glavnica društva	gld.	3,300.000 —
Reservni fond od dobičkov	„	536.622 02
Posebna reserva dobičkov od zavarovanja na življenje		150.000 —
Rezervni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov		161.500 —
Premijna reserva vseh oddelkov	„	7.342.789·36
Reserva za škode	„	267.601 —

24—2 **V portfelju:**

Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih	„	16.954.118·57
Skupni znesek vseh škod plačanih od l. 1838 do 1883	gld.	114.949.847 05

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši.)

La Filiale della Banca Union

TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) *Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando*

PER BANCONOTE:	PER NAPOLEONI:
3% c. preav di 5 g ni	
3¼% „ „ „ 12 „	2¾% c. preav. di 20 g.n
3½ „ a 4 mesi fisso	3 „ „ „ „ 40 „
3½ „ a 6 „ „	3¼ „ „ „ „ 3 mesi
3¾ „ a 8 „ „	3½ „ „ „ „ 6 „

Il nuovo tasso d' interesse principierà a decorrere sulle lettere di versamento in circolazione dal 1 e 8 Marzo 1890 a seconda del relativo preavviso.

In Banco giro abbuonando il 2¾% interesse annuo sino a qualunque somma: prelevazioni sino a f. 20,000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume pei propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di *domiciliare* effetti presso la sua cassa *franco d'ogni spesa per essi.*

b) *S'incarica dell'acquisto e della vendita* di effetti pubblici, valute e divise, nonchè dell'incasso di *assegni, cambiali* o *coupons*, verso ⅛% di provvigione.

c) *Accorda ai propri committenti la facoltà* di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura *gratis* l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le Lettere di pegno 4½% e 5% *della Banca Commerciale Ungherese di Pest* e le lettere di pegno 4% dell' i. r. priv. Banca Ipotecaria austriaca di Vienna. 1—12

Trieste, 24 Febbrajo 1890.

Gricna bol kašalj, hreputavica, promuklost, nazeb zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

mogu se u kratko vrieme izliečiti rabljenjem

NADARENIH 12—30

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, lučbar i ljekarnar u Trstu

Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljnć nočih, navadne jutranje hreputavice i grlenih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varaličah, koji je ponačinjaju. Zato treba uvjek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) te gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj Strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Cena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevoj ljekarni u Trstu (Farmarcia Prendini in Trieste) i u glavnijih ljekarnah svieta. 42—43

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vreda. papirjih na		V napoleonih na	
4-dnevni odkaz	3%	30-dnevni odkaz	2%
8- „	3¼%	3-mesečni „	2¼%
30- „	3½%	6- „ „	2½%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 8 oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vreda. papirjih 2½% na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov pri odbitku 1‰ provizije. 24—2

Predujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 4. oktobra 1890. 2 24

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu **Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pismeni strojevi providjenu.**

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU

U TRSTU

Ista prima i obavlja **svaku naručbu** bilo koje vrsti **knjigotiskarskoga posla** te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanic kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artilje i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, razporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročištnike, punomoći, cienike, jestvenike, svakovrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli **brzom i točnom podvorbom,** toli **jeftinom cienom i ukusnom izradbom.**

Drži u zalihi (skladišću) sve potrebne tiskanice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sliedeće knjige:

Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečaje ljudskih šol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nvč. sada 40 tvrdo vezana	n. 60
Sodnijski obrazci sastavil B. Trnovec	n. 20
Vilim Tel, prevod Cegnera	n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana	n. 20
Filip prevod Križmana	n. 20
Antigona prevod Križmana	n. 20
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin	n. 20
Istra pjesma „ A. K. „	n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicih zato ih sl. občinstvu preporučamo.

Kod naručivanja tiskanica i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

V gostilni

„BELLA VEDUTA“

toči se belo vino po . . . . . 48 kr. liter
„ „ črno vino po . . . . . 48 „ „
„ „ refošk „ „ . . . . . 56 „ „

V tej gostilni je v soboto zabavni večer s plesom h kateremu uljudno vabi

Anton Može,
gostilničar.

1—2

PROTI DIMU!

Izdelujem **dimnike** proti dimu, s katerimi jamčim za dober vspeh tudi pri najslabših **dimnikih**, za najnižjo ceno **petnajst gold.** Dimniki ti se postavljajo v rabo prikladno položaju.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem nove ključe po **dvajset nvč.** — Poprave ključavnic stanejo tudi 20 kr. — Katero-koli drugo delo po pogodbi.

Zastop tovarn za poljedelske stroje in **aparate** za slično, kakor tudi za **tehtnice** in cimentirane uteži.

Izdelujem naprave za uravnanje toplote po tovarnah za testo, po stanovanjih, tovarnah za konserve, za sušilnice in druge različne potrebe industrije. 16—11

Ključavničarska delavnica

Josipa Zolia

Ulica Via Rossetti številka 6, — (uhod v ulici Chiozza.)

Lastnik pol. društvo „Edinost“. Izdajatelj in odgovorni urednik **Maks Cotič.** Tiskarna **Dolenc** v Trstu